

Na osnovu člana 21 stav 2 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni list CG“, broj 77/08), Vlada Crne Gore na sjednici od.....2011. godine, donijela je

**ODLUKU
O OBJAVLJIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE
SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE O GROBOVIMA STRADALIH U RATOVIMA**

Član 1

Objavljuje se Sporazum između Vlade Republike Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o grobovima stradalih u ratovima, koji je potpisan u Podgorici, 10. avgusta 2011. godine, u originalu na crnogorskom i njemačkom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ove odluke, u originalu na crnogorskom jeziku, glasi:

Sporazum
između
Vlade Crne Gore
i
Vlade Savezne Republike Njemačke
o
grobovima stradalih u ratovima

Vlada Crne Gore
i
Vlada Savezne Republike Njemačke,

u želji da se nađe konačno ugovorno rješenje pitanja grobova osoba iz Crne Gore stradalih u ratovima koji se nalaze na teritoriji Savezne Republike Njemačke i grobova Njemaca stradalih u ratovima koji se nalaze na teritoriji Crne Gore,

u nastojanju da se obezbijedi uređivanje, održavanje i zaštita tih grobova na dostojan način i u skladu sa odredbama važećeg međunarodnog humanitarnog prava,

sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1

(1) U smislu ovog sporazuma naredni izrazi imaju sljedeća značenja:

1. "Njemci stradali u ratovima":

- pripadnici njemačkih oružanih snaga,
- osobe njemačkog državljanstva koje prema njemačkom zakonu imaju isti takav status,
- ostale osobe njemačkog državljanstva koje su stradale na teritoriji Crne Gore u vezi sa ratnim zbivanjima 1914./1918. ili 1941./1945. godine;

2. "njemački ratni grobovi":

grobovi Njemaca stradalih u ratovima koji se nalaze na teritoriji Crne Gore;

3. "njemačka ratna groblja":

groblja ili djelovi grobalja koji na teritoriji Crne Gore još postoje ili se mogu naći ili ih tek treba urediti, a na kojima su pokopani Njemci stradali u ratovima.

(2) U smislu ovog sporazuma naredni izrazi imaju sljedeća značenja:

1. "osobe iz Crne Gore stradale u ratovima":
 - pripadnici oružanih snaga koje potiču iz Crne Gore,
 - osobe koje prema zakonu Crne Gore imaju isti takav status,
 - ostale osobe iz Crne Gore koje su stradale kao žrtve rata na teritoriji Savezne Republike Njemačke u vezi sa ratnim zbivanjima 1914./1918. ili 1941./1945. godine

2. "crnogorski ratni grobovi":

grobovi osoba iz Crne Gore stradalih u ratovima koji se nalaze na teritoriji Savezne Republike Njemačke.

3. "crnogorska ratna groblja":

groblja ili djelovi grobalja koji na teritoriji Savezne Republike Njemačke još postoje ili se mogu naći ili ih tek treba urediti, a na kojima su pokopane osobe iz Crne Gore stradale u ratovima.

Član 2

(1) Vlada Crne Gore i Vlada Savezne Republike Njemačke obezbijediće na svojoj teritoriji zaštitu ratnih grobova, pristup ratnim grobovima i trajno pravo počinka stradalih u ratovima, te će okolinu ratnih grobalja štititi od podizanja svih objekata koji su nespojivi sa dostojanstvom tih mjesta.

(2) Vlada Crne Gore i Vlada Savezne Republike Njemačke imaju pravo da o svom trošku uređuju i njeguju svoje grobove stradalih u ratovima i ratna groblja na teritoriji druge države.

(3) U skladu sa članom 4 stav 1 Sporazuma, Savezna Republika Njemačka će na teritoriji Savezne Republike Njemačke o svom trošku obezbijediti održavanje i premještanje grobova osoba iz Crne Gore stradalih u ratovima.

Član 3

(1) Vlada Crne Gore i Vlada Savezne Republike Njemačke će uzajamno, za prošlost i budućnost, besplatno i na neograničeno vrijeme, obezbijediti da se zemljišne površine koje služe kao ratna groblja koriste kao trajna počivališta njihovih stradalih u ratovima.

(2) Ovaj sporazum ne utiče na vlasnička prava. Potrebne izmjene međa zemljišnih površina koje se koriste kao ratna groblja, rješavaće se uz obostranu saglasnost obiju vlada ili službi koje one odrede. Ukoliko se na osnovu saglasnosti između dviju vlada neko zemljište u cjelosti ili djelimično više neće koristiti u predviđenu svrhu, onda će to imati za posljedicu gubitak dotadašnjeg prava korišćenja.

(3) Ako vlada jedne od ugovornih strana iz uvjerljivih javnih razloga neko zemljište iz stava 1 ovog člana bude trebala za neku drugu namjenu, ona će neko drugo prikladno zemljište staviti na raspolaganje i preuzeti troškove premještanja pokojnika i uređivanja novih grobova. Izbor novog zemljišta, njegovo uređivanje kao i sprovođenje premještanja pokojnika vrše se uz obostranu saglasnost.

Član 4

(1) Vlada Crne Gore i Vlada Savezne Republike Njemačke, pod uslovom da ne pretrpe nikakve troškove i da im se predoči plan na prethodno odobrenje, dopustiće drugoj strani da objedini grobove stradalih u ratovima čije se premještanje bude smatralo potrebnim.

(2) O svakom premještanju nekog stradalog u ratu sastaviće se zapisnik u kojem su navedeni podaci o staroj i novoj lokaciji groba, lični podaci i podaci o natpisu na znaku raspoznavanja ili o drugim identifikacionim oznakama.

(3) Ukoliko su ranije postojeća ratna groblja napuštena zbog nastalih infrastrukturnih promjena, tako da se pokojnici koji su ukopani na tom mjestu više ne mogu premjestiti, strana na čijoj teritoriji se nalazi to ranije postojeće ratno groblje dopustiće, na zahtjev i o trošku druge strane, odgovarajuća obilježja na tim bivšim lokacijama u dostojnom obliku koji odgovara prilikama te lokacije. Ako je u tu svrhu potrebno da se stavi na raspolaganje neko zemljište ili pribavi saglasnost mjesnih organa, dvije strane će jedna drugu podržati prilikom podnošenja zahtjeva ili sklapanja ugovora.

(4) Ukoliko u svrhu trajnog pokopa na nekom ratnom groblju bude potreban privremeni pokop stradalih u ratovima, strana na čijoj teritoriji su nađeni stradali u ratovima preduzeće mjere za njihov uredan i dostojan privremeni pokop i za označavanje njihovih grobova.

Član 5

Ukoliko se na crnogorskim ili njemačkim ratnim grobljima, pored grobova osoba iz Crne Gore ili Njemaca stradalih u ratovima, nalaze i grobovi stradalih u ratovima iz drugih država, ovu činjenicu treba adekvatno uzeti u obzir prilikom donošenja odluka o održavanju ovih grobova.

Član 6

(1) Za prenos posmrtnih ostataka Njemaca stradalih u ratovima sa teritorije Crne Gore u Saveznu Republiku Njemačku potrebna je prethodna saglasnost Vlade Savezne Republike Njemačke. Vlada Crne Gore će takav prenos odobriti samo ako je ta saglasnost data.

(2) Saglasnost Vlade Savezne Republike Njemačke potrebna je i za zahtjeve upućene Vladi Crne Gore kojima se traži prenos posmrtnih ostataka Njemaca stradalih u ratovima u treće zemlje.

(3) Stavovi 1 i 2 ovog člana shodno se primjenjuju na prenos posmrtnih ostataka osoba iz Crne Gore stradalih u ratovima u Crnu Goru ili u treće zemlje.

(4) Svi troškovi i dažbine za premještanje i prenos posmrtnih ostataka stradalih u ratovima u inostranstvo snose podnosioci zahtjeva.

(5) Premještanju posmrtnih ostataka stradalih u ratovima u svrhu prenosa mogu prisustvovati predstavnici vlasti objiju strana.

Član 7

(1) Vlada Savezne Republike Njemačke će ovlastiti "Narodni savez za brigu o njemačkim ratnim grobovima" (Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V.) (u daljem tekstu "Narodni savez") za tehničko sprovođenje zadataka u Crnoj Gori koji proizilaze za njemačku stranu iz ovog sporazuma.

(2) Nadležni organ za sprovođenje ovog sporazuma u Crnoj Gori je Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Vlada Crne Gore može ovlastiti neku drugu organizaciju ili instituciju za tehničko sprovođenje ovog sporazuma.

(3) Ukoliko Vlada Crne Gore namjerava da ovlasti neku drugu organizaciju ili instituciju za tehničko sprovođenje ovog sporazuma potrebno je prethodno obavijestiti Vladu Savezne Republike Njemačke.

Član 8

Vlada Crne Gore i Vlada Savezne Republike Njemačke pružiće institucijama i organizacijama druge strane navedenim u članu 7 ovog sporazuma svaku moguću pomoć, posebno u pogledu pristupa dokumentaciji o stradalim u ratovima i grobovima stradalih u ratovima druge strane koja je sada ili će biti ubuduće raspoloživa kod organa vlasti, fizičkih ili pravnih lica njihovih zemalja. Ova odredba nema uticaja na druge sporazume i dogovore.

Član 9

(1) U cilju izvršenja svojih zadataka Narodni savez može uputiti u Crnu Goru predstavnike, kao i stručno i ostalo osoblje.

(2) Za izvođenje radova koji proizilaze iz sprovođenja ovog sporazuma Narodni savez će, po mogućnosti, angažovati lokalnu radnu snagu i upotrijebiti lokalne materijale, u skladu sa uobičajenim uslovima slobodne konkurencije.

(3) Narodni savez, takođe, može iz Savezne Republike Njemačke ili neke druge države članice Evropske unije u Crnu Goru uvesti i iz nje ponovo izvesti opremu, prevozna sredstva, materijal i pribor koji su potrebni za izvođenje radova na osnovu ovog sporazuma.

(4) Za carinjenje ove robe važiće sljedeće:

1. Privremeno uvezena oprema i prevozna sredstva će se prilikom uvoza u Crnu Goru cariniti bez plaćanja dažbina, pod uslovom da se navedena oprema i prevozna sredstva po završetku radova ponovo izvezu bez plaćanja dažbina;
2. Materijal i pribor koji su namijenjeni uređenju i održavanju ratnih grobova ili grobalja oslobođeni su od plaćanja uvoznih dažbina i taksa, ako se carinskim organima pored redovne uvozne deklaracije predoče:
 - tačna specifikacija uvezene robe,
 - izjava potpisana od strane predstavnika Narodnog saveza, kojom se osigurava da će se navedena roba koristiti isključivo u svrhe predviđene ovim sporazumom.

Član 10

(1) Na osnovu ustupanja zemljišnih površina koje služe kao njemačka ratna groblja u skladu sa članom 3 stav 1 ovog sporazuma ovlašćuje se Narodni savez da u okviru važećih pravnih propisa Crne Gore neposredno izvodi sve radove uređivanja i održavanja ratnih grobalja, te izgradnje prikladnih pristupnih puteva i ostale infrastrukture.

(2) Narodni savez će voditi računa o tome da se pri izvođenju građevinskih radova poštuju svi važeći pravni propisi Crne Gore.

Član 11

Odredbe iz čl. 9 i 10 ovog sporazuma shodno se primjenjuju na bilo koje treće lice koje će Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore u skladu sa članom 7 stav 2 ovlastiti za tehničko sprovođenje ovog sporazuma.

Član 12

Neslaganje mišljenja u tumačenju ili primjeni ovog sporazuma rješavaće se pregovorima nadležnih organa ugovornih strana.

Član 13

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu mjesec dana nakon dana kada su ugovorne strane obavijestile jedna drugu da su okončane unutrašnje pravne procedure potrebne za njegovo stupanje na snagu. Mjerodavan za stupanje na snagu ovog sporazuma je dan prijema posljednje verbalne note.

(2) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme. Ukoliko jedna od ugovornih strana želi da izmijeni Sporazum, ugovorne strane će o tome pokrenuti pregovore.

Sačinjeno u Podgorici, dana 10. avgusta 2011. u dva originala, svaki na crnogorskom i njemačkom jeziku, pri čemu je svaki tekst jednako vjerodostojan.

Za Vladu Crne Gore

Za Vladu Savezne Republike
Njemačke

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu CG-Međunarodni ugovori“.

Broj: _____
Podgorica, _____

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Dr Igor Lukšić